Dosarul nr. 3-4243/2024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

22 octombrie 2025 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)
În componența:
Președintele ședinței, judecător **Gandrabur Marcel**
Grefieri **Svistal Lorena, Negru Elena**

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată de IMSP ”Asociația Medicală Teritorială Ciocana” împotriva Consiliului pentru Egalitate, terți Compania Națională de Asigurări în Medicină, Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie ”Nicolae Testemițanu” și Al-Amary Riam Safaa Nisaf cu privire la contestarea actului administrativ individual,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanţilor la proces.

La data de 01 octombrie 2024 IMSP ”Asociația Medicală Teritorială Ciocana” a înaintat **acțiune de contencios administrativ** în contradictoriu cu Consiliul pentru Egalitate, terți Compania Națională de Asigurări în Medicină, Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie ”Nicolae Testemițanu” și Al-Amary Riam Safaa Nisaf, solicitând anularea pct. 1 și pct. 2 din decizia Consiliului pentru Egalitate nr. 53/24 din 15 august 2024.

În motivarea acțiunii s-a menționat următoarele:

La 15 august 2024 prin decizia Consiliului de Egalitate cauza nr. 53/24 s-a decis: Faptele constatate reprezintă discriminare directă în câmpul muncii pe criteriul de statul de beneficiar de protecție umanitară. Pentru repunerea în drepturi a petiționarei, Consiliul prescrie IMSP AMT Ciocana, mun. Chișinău achitarea plăților salariale pentru perioada în care a activat ca medic rezident.

Consideră decizia Consiliului pentru Egalitate neîntemeiată și solicită anularea deciziei din 15 august 2024, cauza nr. 53/24 din următoarele considerente.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie ”Nicolae Testemițanu” este instituție publică, care activează în baza contractului încheiat anual cu Compania Națională de Asigurări în Medicină, de acordare a asistenței medicale (de prestare a serviciilor medicale) în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală. În baza ordinului Ministerului Sănătății nr. 1019

din 23 noiembrie 2023 "Cu privire la repartizarea la clinicile de rezidențiat a medicilor/farmaciștilor rezidenți înmatriculați la anul I de studii 2023-2024" a fost repartizată în cadrul instituției dna Al-Amary Riam Safaa Nisaf, pentru încheierea contractului în funcție de medic rezident, medicină de familie. Conform Legii nr. 264/2005 cu privire la exercitarea profesiunii de medic, art. 41 alin. (3) "Activitatea practică a medicului rezident este remunerată în volumul și în modul stabilite de Guvern, cu menținerea bursei". Potrivit, prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 875 din 14 decembrie 2022 privind aprobarea Regulamentului de organizare și realizare a studiilor de rezidențiat: pct. 29 "Cetățenii altor state și apatrizii pot fi înscriși în rezidențiat în baza acordurilor interstatale sau a contractelor individuale de studii încheiate cu Universitatea, cu achitarea taxei de studii în mărimea și în modul stabilite de către Universitate", pct. 59 "Cheltuielile de personal pentru medicii/farmaciștii rezidenți, cetățeni ai Republicii Moldova, care își desfășoară instruirea în specialitate și activitatea practică în instituțiile medico-sanitare încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală sunt acoperite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală în conformitate cu prevederile actelor normative". În temeiul art. 57 din Codul muncii, conform documentelor prezentate la angajare, s-a constatat că Al-Amary Riam Safaa Nisaf este cetățean străin (beneficiar de protecție umanitară). Astfel, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 875/2022, întrucât nu deține cetățenia Republicii Moldova, nu poate fi remunerată în calitate de medic rezident din sursele fondului asigurării obligatorii de asistență medicală. Totodată, conform Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova cetățenii străini beneficiază de alte drepturi salariale, decât prevederile Hotărârii Guvernului nr. 875/2022, care stabilește expres pentru medici rezidenți. Respectiv, dna Al-Amary Riam Safaa Nisaf poate fi angajată în cadrul instituției sau la altă entitate, în alte funcții decât medic rezident, în baza competențelor profesionale, la solicitare și conform posturilor vacante disponibile. De menționat, că repartizarea medicilor rezidenți este în competența Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu", conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 875/2022, cu aprobarea de către Ministerul Sănătății. Instituția a întreprins măsurile necesare, prin comunicare și scrisoarea adresată către Ministerul Sănătății și Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" (nr. 674 din 15.12.2023) privind repartizarea pentru angajare în favoarea dnei Al-Amary Riam Safaa Nisaf conform prevederilor legislației în vigoare. Din partea Al-Amary Riam Safaa Nisaf către IMSP "Asociația Medicală Teritorială Ciocana" nu au fost înregistrate adresări privind dezacordul sau precizări referitor la angajare și remunerarea muncii.

Consiliul pentru Egalitate și-a expus opinia scrisă pe marginea acțiunii de contencios administrativ prin **referința** anexată la materialele cauzei, solicitând respingerea acțiunii formulate de reclamant ca fiind neîntemeiată. *(f.d. 31-34)*

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" și-au expus opinia scrisă pe marginea acțiunii de contencios administrativ prin **referințele** anexate la materialele cauzei, solicitând admiterea acțiunii formulate de reclamant. *(f.d. 45-49)*

În ședința de judecată, reprezentantul IMSP ”Asociația Medicală Teritorială Ciocana”, Dodon Diana, a pledat pentru admiterea acțiunii în sensul formulat.

În ședința de judecată, Consiliul pentru Egalitate nu s-a prezentat însă a solicitat prin cerere examinarea cauzei în lipsa sa/în procedură scrisă.

În ședința de judecată, Al-Amary Riam Safaa Nisaf, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie ”Nicolae Testemițanu” nu s-au prezentat deși au fost citați în mod legal despre data, locul și ora derulării procesului judiciar, în virtutea art. 218 lit. d) din Codul administrativ, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în absența acestora.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind poziția participanților prezenți la proces, analizând piesele dosarului prin prisma rigorilor art. 130 din Codul de procedură civilă prin coraportare la prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea dedusă judecății este admisibilă, întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Conform **art. 22 din Codul administrativ**, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În concordanță cu **art. 93 din Codul administrativ**, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform **art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ**, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

În acord cu **art. 194 alin. (1) din Codul administrativ**, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În conformitate cu **art. 195 din Codul administrativ**, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169-171.

Conform **art. 219 din Codul administrativ**, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru

depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

În conformitate cu **art. 225 din Codul administrativ**, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform **art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă**, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform **art. 121 din Codul de procedură civilă**, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar **art. 122 din Codul de procedură civilă** prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ.

1. Revendicările reclamantului se circumscriu acțiunii în contestare (art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ și art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ) care sunt susceptibile examinării de către instanțele de contencios administrativ. Or, partea reclamantă contestă decizia Consiliului pentru Egalitate care conține elementele unui act administrativ individual în accepțiunea art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

2. Competența jurisdicțională materială și teritorială aparține Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

3. Partea reclamantă a invocat un drept subiectiv vătămat recunoscut de lege.

4. Prezentul litigiul este exceptat de la obligativitatea parcurgerii căii prealabile în virtutea art. 65 din Legea nr. 298/2012 prin corelare cu art. 163 lit. c) din Codul administrativ.

5. Corelând data comunicării deciziei contestate, cu momentul înaintării acțiunii în judecată, se atestă încadrarea în interiorul termenului legal de valorificare a acțiunii.

6. Nu există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; nu există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată nu se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept. La fel, acțiunea de contencios administrativ corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și a fost depusă de o persoană împuternicită.

În această ordine de idei, instanța constată cu certitudine că partea reclamantă a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni prevăzute la art. 207 din Codul administrativ.

Raționamentele instanței de judecată.

Instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza *Albină c/România, Hotărâre din 28 aprilie 2005, § 33*).

Articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului, obligă instanţele să-şi motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanţelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea *Van de Hurk c. Olandei, 19 aprilie 1994, §§ 59 şi 61, Seria A nr. 288, şi Burg c. Franţei (dec.), nr. 34763/02, CEDO 2003-II*). Întinderea obligaţiei de a-şi motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (a se vedea *Ruiz Torija c. Spaniei şi Hiro Balani c. Spaniei, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A şi 303-B, § 29 şi, respectiv, § 27; şi Helle c. Finlandei, 19 decembrie 1997, § 55, Rapoarte privind hotărîrile şi deciziile 1997-VIII*).

De altfel, instanţa de judecată nu poate exclude un argument sau o circumstanţă pretinsă de o parte care în opinia sa este determinantă şi confirmă poziţia sa, fără a o aprecia prin prisma temeiniciei, pertinenței litigiului în raport cu situaţia de fapt. Or, respectarea principiului egalităţii în faţa legii şi a justiţiei, precum şi dreptul părţilor de a fi auzite, reprezintă un aspect inerent respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 § 1 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale.

În plus, principiul *jura novit curia*, aplicabil la judecarea litigiilor enunţă că judecătorul trebuie să aplice acel text de lege care corespunde situaţiei de fapt calificate juridic de către parte, în măsura în care situaţia de fapt respectivă este confirmată de probele administrate în cauză.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reiterează că efectul articolului 6 § 1 din Convenţie este, *inter alia*, de a plasa un ”tribunal” sub o obligaţie de a efectua o examinare

adecvată a declarațiilor, argumentelor şi probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Totodată instanța învederează jurisprudența Curţii Europene a Drepturilor Omului, care statuează că întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentarea şi redactarea sentințelor şi hotărârilor în diferite state (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61*).

Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60*). Or, conform regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, instanţa are obligaţia să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt identificate spre apreciere şi să nu să se limiteze doar la însușirea motivelor şi concluziilor date de participanții procesului.

Comisia Europeană în anul 2006 prin Compendiul de «cele mai bune practici» privind managementul timpului în cazul procedurilor judiciare (Strasbourg, 8 decembrie 2006, CEPEJ(2006)13) [6], a stabilit că, „Judecătorii joacă rolul unui "terţ imparţial" în procesul de soluţionare a unui conflict.

Noţiunea de "act administrativ" este definită atât în legislația autohtonă, cât şi în Rezoluţia (77) Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. În accepțiunea reglementărilor enunțate, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judiciar exercitat asupra administraţiei publice dispune de câteva trăsături distincte: este exercitat de către instanţa judecătorească care este independentă sub aspect organizaţional şi funcţional faţă de subiectul controlat; prin intermediul controlului se exercită funcţia instanţei de judecată (justiţiei) în calitatea sa de putere independentă din sistemul frânelor şi contrabalanţelor, care constituie o garanţie a legalităţii şi a contracarării abuzurilor de putere din partea autorităţilor executive; se realizează în cadrul procesului judiciar reglementat de normele juridice procesuale; un cerc de subiecţi speciali ai acestor raporturi juridice; existenţa unui litigiu de drept public în calitate de temei al activităţii de control judiciar; controlul judiciar urmăreşte realizarea a două scopuri: pe de o parte, asigurarea protecţiei drepturilor şi intereselor legale ale persoanelor fizice şi juridice, adică a interesului particular, pe de altă parte, neadmiterea excesului de putere din partea executivului, adică a interesului public; activitatea instanţelor de control asupra autorităţilor administraţiei publice este limitată de următoarele

condiţii: temei al exercitării acestuia serveşte doar depunerea unei cereri din partea persoanelor interesate, adică controlul judiciar este mijlocit sau pasiv; obiect al activităţii de control îl constituie doar respectarea de către subiect a cerinţelor legalităţii, dar nu şi ale oportunităţii.

În contextul certitudinii juridice, orice persoană căreia nu i-au fost satisfăcute cerințele legale de către o autoritate publică trebuie să cunoască într-o formă explicită motivele care au stat la baza unei asemenea hotărâri. Enunțarea abstractă și evazivă a normei legale fără a o proiecta situației faptice nu îndeplinește dezideratele abordate mai sus. Motivarea actelor administrative nu constituie o simplă formalitate lipsită de importanță ci constituie nucleul voinței autorității publice materializate în actul administrativ emis. Din motivare se desprind raționamentele autorității publice, temeiurile de fapt și de drept care au condus la reținerea acestora pentru fundamentarea concluziei, de asemenea, se degajă maniera de exercitare a dreptului discreționar, analiza proporționalității ingerinței în drepturile destinatarilor actului administrativ, precum și multe alte aspecte cruciale inerente procedurii administrative în ansamblu. Motivarea *per se* este susceptibilă să excludă orice suspiciune vis-a-vis de abuzul sau arbitrariul în exercitarea de către autoritatea publică a competențelor conferite de lege. Atunci când prin actul administrativ se afectează drepturi fundamentale ale omului, motivarea completă, explicită și detaliată a actului administrativ devine imperioasă. Motivarea actului administrativ nu rezidă doar în cantitatea ci și calitatea raționamentelor și concluziilor degajate de emitent, or, volumul vast al conținutului actului administrativ nu satisface dezideratul respectiv, esențial este ca să se desprindă voința certă a autorului actului administrativ și argumentele plauzibile și probate care o fundamentează.

Instanța reține că, la data de 27 februarie 2024, Consiliul pentru Egalitate a înregistrat plângerea Al-Amary Riam Safaa Nisaf privind pretinsa discriminare admisă de IMSP ”Asociația Medicală Teritorială Ciocana”.

În acest sens, a fost inițiată procedura administrativă pe marginea plângerii, căreia i s-a atribuit numărul de dosar (cauză) 53/24.

În plângerea depusă, a fost adus la cunoștință faptul că *Al-Amary Riam Safaa Nisaf este medic rezident anul I de studii, promoția 2023-2024, la specialitatea ”Medicină de familie”. La data de 27 noiembrie 2023 a încheiat contractul individual de muncă nr. 66/23 cu IMSP ”Asociația Medicală Teritorială Ciocana” din mun. Chișinău, în baza căruia a fost angajată în funcția de medic rezident medicină de familie, în conformitate cu art. 41 alin. (3) din Legea nr. 264/2005 cu privire la exercitarea profesiunii de medic. În acest scop a deschis un card salarial, însă peste un timp instituția a refuzat să-i achite salariu pentru munca efectuată, din motiv că este o persoană străină și nu ar avea dreptul să fie salarizată. A menționat că instituția nu a luat în considerare faptul că dânsa este beneficiară de protecție umanitară acordată de Republica Moldova, iar persoanele beneficiare de protecția umanitară dețin tot aceleași drepturi ca și cetățenii Republicii Moldova. Or, prevederile Legii nr. 264/2005 nu stabilesc careva excepții în vederea limitării dreptului persoanei beneficiare de protecție umanitară de a fi remunerată pentru muncă în proces de pregătire teoretică și practică în cadrul unei clinici, iar art. 41 alin.*

(3) din aceeași lege prevede că activitatea practică a medicului rezident este remunerată în volumul și în modul stabilite de Guvern, cu menținerea bursei.

Consiliul pentru Egalitate a stabilit că plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și nu ridică excepțiile de restituire prevăzute în art. 14 alin. (1) sau cele de inadmisibilitate indicate în art. 14^1 alin. (1) din Legea nr. 121/2012. Prin urmare, Consiliul a admis plângerea spre examinare în fond și a reținut că urmează să se pronunțe asupra pretinsei fapte de discriminare în domeniul muncii.

Analizând circumstanțele speței, cercetând probele acumulate la dosar și petrecând audieri pe marginea plângerii - după desfășurarea procedurii administrative conform tuturor etapelor și rigorilor legale, la data de 15 august 2024 Consiliul pentru Egalitate a emis decizia pe cauza nr. 53/24, prin care a decis:

1. Faptele constatate reprezintă discriminare directă în câmpul muncii pe criteriul de statut de beneficiar de protecție umanitară.

2. Pentru repunerea în drepturi a dnei Al-Amary Riam Safaa Nisaf, Consiliul a prescris IMSP AMT Ciocana, mun. Chișinău achitarea plăților salariale pentru perioada în care a activat ca medic rezident.

3. Pentru prevenirea situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Ministerului Sănătății să inițieze procedura de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 875/2022 privind aprobarea Regulamentului de organizare și realizare a studiilor de rezidențiat, astfel încât, să fie asigurate drepturile recunoscute față de persoanele care beneficiază de protecție internațională.

Consiliul pentru Egalitate a reținut că, *Al-Amary Riam Safaa Nisaf deține statutul de beneficiară de protecție umanitară, în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, iar în corespundere cu art. 33 alin. (1) lit. e), f) din Legea nr. 270/2008, protecția internațională conferă beneficiarului drepturile prevăzute de legislație pentru cetățenii străini și pentru apatrizi, precum și următoarele drepturi speciale: de a fi salariat și de a beneficia de celelalte drepturi materiale ce decurg din activitățile desfășurate, precum și de asigurare socială, în condițiile legii, precum și de a fi încadrat în învățământul obligatoriu și în celelalte forme de învățământ în condițiile stabilitate de lege pentru cetățenii Republicii Moldova. În temeiul ordinului Ministrului Sănătății nr. 1018 din 23 noiembrie 2023 cu privire la aprobarea rezultatelor admiterii la studiile de rezidențiat în anul universitar 2023-2024, Al-Amary Riam Safaa Nisaf a fost admisă la studii de rezidențiat cu finanțarea de la bugetul de stat pe post. În baza ordinului Ministerului Sănătății nr. 1019 din 23 noiembrie 2023 cu privire la repartizarea la clinicile de rezidențiat a medicilor/farmaciștilor rezidenți înmatriculați la anul I de studii 20232024, ea a fost repartizată în grupa nr. 5 medicină de familie (Chișinău) la IMSP AMT Ciocana. înmatricularea dumneaei la studiile de rezidențiat a fost realizată ca urmare a concursului de selecție pe post, cu finanțarea de la bugetul de stat, la care aceasta a fost admisă în calitate de beneficiară de protecție umanitară, dar nu în calitate de cetățean străin. Potrivit pct. 26 din Hotărârea Guvernului nr. 875/2022 privind aprobarea Regulamentului de organizare și realizare a studiilor de rezidențiat, cetățenii Republicii Moldova pot fi înscriși la studii de rezidențiat, în conformitate cu necesitățile sistemului de*

sănătate, pe baza finanțării de la bugetul de stat (post/loc) sau pe baza de contract de studii cu taxă. Conform pct. 29 din actul normativ sus numit, cetățenii străini sau apatrizii pot fi înscrişi în rezidențiat în baza acordurilor interstatale sau a contractelor individuale de studii încheiate cu Universitatea, cu achitarea taxei de studii în mărimea și în modul stabilite de către Universitate. Prin urmare, Consiliul evidențiază că odată ce Al-Amary Riam Safaa Nisaf a fost admisă la studiile de rezidențiat pe post cu finanțarea de la bugetul de stat, situația acesteia nu este identică cu cea a cetățenilor străini înscrişi la studiile de rezidențiat cu achitarea taxei de studii, or ultimii nu dispun de posibilitatea de a fi înmatriculați la studii de rezidențiat cu finanțarea de la bugetul de stat, pe când, din aspectele menționate supra, beneficiarii de protecție internațională dispun de această prerogativă. Astfel, situația dânsei este similară cu cea a medicilor rezidenți care au cetățenia Republicii Moldova. S-a luat act de tratamentul mai puțin favorabil aplicat față de ea, care s-a manifestat prin refuzul de a i se recunoaște dreptul la salarizare pentru munca realizată în calitate de medic rezident. Or, din materialele dosarului Consiliul observă că prin ordinul nr. 163-c din 27 noiembrie 2023 cu privire la studiile de rezidențiat, emis de dna Tizu Dorina, directoare a IMSP AMT Ciocana, dnei Al-Amary Riam Safaa Nisaf i-a fost permis să realizeze studiile de rezidențiat în specialitatea medicină de familie, fără remunerare. Totodată, a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 66/23 din 27 noiembrie 2023 dintre persoana terță și instituția reclamantă. Se desprinde cu certitudine că tratamentul mai puțin favorabil a fost determinat de statutul de beneficiară de protecție umanitară pe care dânsa îl deține. Se afirmă cu convingere fermă că Al-Amary Riam Safaa Nisaf - beneficiară de protecție umanitară, fiind încadrată într-o instituție medico-sanitară ce face parte din sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, dispune de dreptul de a fi salarizată din fondul asigurării obligatorii de asistență medicală. Consiliul reiterează că odată ce dânsa în calitate de beneficiară de protecție umanitară a fost admisă la studii de rezidențiat pe post, cu finanțarea de la bugetul de stat, dreptul acesteia la salarizare în calitate de medic rezident pentru munca desfășurată este garantat de pct. 63 subpct. 7 din Hotărârea Guvernului nr. 875/2022. Mai mult decât atât, dumneaei fiind înmatriculată la studiile de rezidențiat pe post cu finanțarea de la bugetul de stat, urmează după finisarea studiilor să-și desfășoare activitatea în calitate de medic de familie la IMSP CS Căușeni, salarizarea căreia va fi acoperită din fondul asigurării obligatorii de asistență medicală.

În accepțiunea **Legii cu privire la asigurarea egalității**,

Discriminare – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare.

Discriminare directă – tratare a unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile protejate, reale sau presupuse, în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă, în afară de cazul în care aceasta se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare.

Măsuri pozitive – acțiuni speciale provizorii luate până la asigurarea deplinei egalități și care au menirea să prevină sau să compenseze dezavantajele legate de criterii protejate.

În corespundere cu **art. 11 alin. (1), art. 12 alin. (1) lit. i) din Legea privind asigurarea egalității**, Consiliul pentru egalitate este o autoritate bugetară autonomă, instituită în scopul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității. Consiliul acționează în condiții de imparțialitate și independență organizațională, funcțională, operațională și financiară față de orice autoritate publică, persoană fizică sau juridică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și față de orice persoană cu funcție de răspundere de orice nivel. Consiliul are următoarele atribuţii: examinează plângerile privind discriminarea.

Organizarea și funcționarea Consiliului pentru Egalitate, precum și procedura de examinare a plângerilor sunt reglementate de **Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru Egalitate.**

Se va reaminti că, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În corespundere cu art. 1 prt. 12 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nicio discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate în paragraful 1.

În lumina art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Art. 14 nu interzice orice diferențiere de tratament, ci doar acele diferențe bazate pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală, un "statut" prin care persoanele sau grupurile de persoane de disting de altele *(a se vedea Carson și alții împotriva Marii Britanii [GC], nr. 42184/05, §§ 61 și 70, ECHR 2010-..., și Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei, 7 decembrie 1976, § 56, seria A nr. 23)* și enumeră câteva exemple de statut, printre altele, sex, rasă și proprietate. Totuși, lista din articolul 14 este una ilustrativă și nu exhaustivă, așa cum reiese din formularea "orice alt temei, cum ar fi" (în franceză "de exemplu") *(a se vedea Engel împotriva Olandei, 8 iunie 1976, § 72, seria A nr. 22 și Carson, citată supra, § 70)* și din includerea în lista respectivă a sintagmei "orice alt statut" (în franceză "orice altă situație"). Formulării "alt statut" i s-a dat, în general, o interpretare largă *(a se vedea Carson, citată supra, § 70)* și interpretarea nu s-a limitat la caracteristicile personale implicite sau inerente *(a se vedea Clift împotriva Marii Britanii, nr. 7205/07, §§ 56-58, 13 iulie 2010).*

Curtea a stabilit în jurisprudența sa că discriminarea înseamnă aplicarea unui tratament diferit, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, persoanelor aflate în situații analoge sau similare

(a se vedea *D.H. şi alţii împotriva Cehiei* [GC], nr. 57325/00, § 175, ECHR 2007 și *Burden împotriva Marii Britanii* [GC], nr. 13378/05, § 60, ECHR 2008-...).

Elementele discriminării directe sunt: tratament mai puțin favorabil; situație comparabilă sau similară; existența unui criteriu protejat; dreptul lezat. Atunci când se pronunță asupra cauzelor legate de discriminare, Curtea Europeană aplică următoarele criterii:

1. A existat o diferență în ceea ce privește tratamentul aplicat unor persoane aflate în situații similare sau comparabile – sau persoane aflate în situații semnificativ diferite nu au fost tratate diferit?

2. În cazul unui răspuns afirmativ, este această diferență – sau absența unui tratament diferențiat – justificată în mod obiectiv? În special, a) urmărește aceasta un scop legitim? b) există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit?

Atunci când introduce o plângere în temeiul art. 14, reclamantul trebuie să demonstreze, în primul rând, că a fost tratat diferit față de altă persoană sau alt grup de persoane aflate într-o situație comparabilă sau a fost tratată la fel ca un grup de persoane aflate într-o situație semnificativ diferită. Cealaltă persoană sau celălalt grup de persoane cu care este comparat reclamantul se numește ”elementul de comparație”.

Sursa diferenței de tratament poate fi sistemul juridic intern *(Ēcis împotriva Letoniei, 2019),* precum și vocabularul folosit de o instanță națională pentru a-și motiva decizia *(Carvalho Pinto de Sousa Morais împotriva Portugaliei, 2017)* sau chiar o acțiune de natură pur privată *(Identoba și alții împotriva Georgiei, 2015).*

Autoritățile naționale competente se confruntă frecvent cu situații a căror diversitate impune soluții juridice diferite. În plus, unele inegalități de drept urmăresc exclusiv corectarea anumitor inegalități de fapt *(Cauza lingvistică belgiană, 1968, pct. 10 din partea ”În drept”)*. Astfel, art. 14 nu interzice diferențele de tratament care se bazează pe o evaluare obiectivă a unor împrejurări de fapt fundamental diferite și care, fiind întemeiate pe interesul public, mențin un echilibru just între protecția intereselor comunității și respectarea drepturilor și libertăților garantate de Convenție *[G.M.B. și K.M. împotriva Elveției (dec.), 2001; Zarb Adami împotriva Maltei, 2006, pct. 73].* Potrivit Curții, o diferență de tratament este discriminatorie ”dacă nu are nicio justificare obiectivă și rezonabilă”, adică dacă nu urmărește ”un scop legitim” sau dacă nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit *[Molla Sali împotriva Greciei (MC), 2018, pct. 135; Fábián împotriva Ungariei (MC), 2017, pct. 113; Abdulaziz, Cabales și Balkandali împotriva Regatului Unit, 1985, pct. 72; Cauza lingvistică belgiană, 1968, pct. 10 din partea „În drept”]*. Prin urmare, Curtea va efectua așa-numitul ”control al proporționalității”, care are două etape. În primul rând, va examina existența unui scop legitim (secțiunea 1 de mai jos) și, în al doilea rând, va controla proporționalitatea *stricto sensu* a diferenței de tratament (secțiunea 2 de mai jos).

Pentru ca o diferență de tratament să fie justificată, statele trebuie, în primul rând, să întemeieze măsura în cauză pe un ”scop legitim” *[Molla Sali împotriva Greciei (MC), 2018, pct. 135; Fabris împotriva Franței (MC), 2013, pct. 56]*. În plus, acestea trebuie să demonstreze că

există o ”legătură” între scopul legitim urmărit și diferența de tratament de care se plânge reclamantul.

Atunci când examinează cauzele cu care a fost sesizată din perspectiva probelor, Curtea aplică, de obicei, principiul *affirmanti incumbit probatio*, potrivit căruia reclamantului îi revine obligația de a-și dovedi susținerea. De asemenea, Curtea a admis că procedura prevăzută de Convenție nu se pretează în toate cazurile unei aplicări stricte a principiului *affirmanti incumbit probatio*. De exemplu, atunci când evenimentele în cauză sunt cunoscute, integral sau într-o mare măsură, exclusiv de către autorități, se poate considera că sarcina probei revine autorităților, care trebuie să ofere o explicație satisfăcătoare și convingătoare *[Salman împotriva Turciei (MC), 2000, pct. 100; Anguelova împotriva Bulgariei, pct. 111; Makuchyan și Minasyan împotriva Azerbaidjanului și Ungariei, 2020]*. Curtea a transferat sarcina probei și în alte cauze în care , în practică, ar fi extrem de dificil pentru reclamant să dovedească existența unei discriminări *(Cînța împotriva României, 2020).*

Instanța relevă că, prin ordinul nr. 1019/2023 ”Cu privire la repartizarea la clinicile de rezidențiat a medicilor/farmaciștilor rezidenți înmatriculați la anul I de studii 2023-2024” a fost repartizată dna Al-Amary Riam Safaa Nisaf la clinicile de rezidențiat (conform anexei) la IMSP AMT Ciocana.

Ulterior, prin ordinul IMSP AMT Ciocana nr. 163-c din 27 noiembrie 2023, i-a fost permisă doamnei Al-Amary Riam Safaa Nisaf desfășurarea studiilor de rezidențiat în specialitatea medicină de familie, fără remunerare, în cadrul IMSP AMT Ciocana, de la 27 noiembrie 2023 până la 27 noiembrie 2026.

La data de 15 decembrie 2023, IMSP AMT Ciocana a informat Ministerul Sănătății și Universitatea de Medicină și Farmacie ”Nicolae Testemițanu” că dna Al-Amary Riam Safaa Nisaf nu poate fi angajată în calitate de medic rezident, întrucât nu este cetățean al Republicii Moldova și nu poate fi remunerată conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 875/2022. Totodată, instituția își desfășoară activitatea în limba de stat și nu dispune de condiții pentru instruirea personalului în limbă străină (engleză).

Astfel, s-a solicitat excluderea din repartizarea către IMSP AMT Ciocana a dnei Al-Amary Riam Safaa Nisaf din imposibilitatea angajării conform prevederilor legale. Ca urmare a celor enunțate, dna Al-Amary Riam Safaa Nisaf a fost transferată la baza clinică IMSP Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară.

Conform art. 4 din Legea nr. 264/2005 cu privire la exercitarea profesiunii de medic, profesiunea de medic rezident este exercitată de către persoana care urmează studii de rezidențiat. Exercitarea profesiunii de medic rezident include activități de pregătire profesională teoretică și practică, precum și acordarea asistenței medicale ghidată de coordonatorul studiilor de rezidențiat sau de medicul specialist desemnat, în volumul și în modul stabilite de Guvern. Activitatea practică a medicului rezident este remunerată în volumul și în modul stabilit de Guvern, cu menținerea bursei.

Actul normativ care reglementează modul de organizare și realizare a studiilor de rezidențiat este Regulamentul de organizare și realizare a studiilor de rezidențiat, aprobat prin

Hotărârea Guvernului nr. 857/2022.

Conform pct. 19 din Regulament, planul de înmatriculare în rezidențiat pe post și pe loc cu finanțare de la bugetul de stat se stabilește de către Ministerul Sănătății, ținând cont de capacitatea instituțională a Universității, și se aprobă prin ordin al ministrului sănătății, în conformitate cu planurile anuale (comanda de stat) de pregătire a cadrelor cu studii superioare, aprobate de către Guvern.

În conformitate cu pct. 26 din Regulament, cetățenilor Republicii Moldova li se asigură accesul în rezidențiat în conformitate cu necesitățile sistemului de sănătate, stabilite anual în urma planificării strategice a resurselor umane în sănătate și a numărului de funcții vacante în instituțiile medico-sanitare publice: cu finanțare de la bugetul de stat: pe post; pe loc; în bază de contract de studii cu taxă.

Totodată, pct. 28 prevede, la concursul de admitere în rezidențiat se pot înscrie cetățenii Republicii Moldova, absolvenți ai studiilor superioare integrate la programele de studii Medicină, Farmacie și Stomatologie ale Universității și ale instituțiilor de învățământ superior medical/farmaceutic de peste hotare, acreditate în modul stabilit.

Pct. 29 stipulează, cetățenii altor state și apatrizii pot fi înscriși în rezidențiat în baza acordurilor interstatale sau a contractelor individuale de studii încheiate cu Universitatea, cu achitarea taxei de studii în mărimea și în modul stabilit de către Universitate. După admiterea în rezidențiat, Ministerul Sănătății în comun cu Universitatea repartizează medicii/farmaciștii rezidenți în instituțiile medico-sanitare/întreprinderile medicale farmaceutice/stomatologice corespunzător specialităților și capacităților clinicilor de rezidențiat (pct. 52 din Regulament).

Conducătorul instituției medico-sanitare/întreprinderii medicale farmaceutice/stomatologice în cadrul căreia se desfășoară instruirea în specialitate și activitatea practică a medicilor/farmaciștilor rezidenți: respectă ordinul ministrului sănătății privind repartizarea medicilor/farmaciști rezidenți în clinicile universitare de rezidențiat; include în statele de personal funcțiile de medici/farmaciști rezidenți; semnează contracte individuale de muncă cu medicii/farmaciștii rezidenți, cetățeni ai Republicii Moldova, pentru perioada în care se desfășoară instruirea în specialitate și activitatea practică a medicilor/farmaciștilor rezidenți; asigură informarea pacienților cu privire la desfășurarea studiilor de rezidențiat în cadrul instituției respective; desemnează prin ordin candidaturile responsabililor instituționali de medicii/farmaciștii rezidenți (pct. 53 din Regulament).

Fondatorul instituției medico-sanitare/întreprinderii medicale farmaceutice/stomatologice/clinicii de rezidențiat în cadrul căreia se desfășoară instruirea în specialitate și activitatea practică a medicilor/farmaciștilor rezidenți aprobă statele de personal doar cu condiția includerii funcțiilor de medic/farmacist rezident (pct. 54 din Regulament).

După aprobarea statelor de personal de către fondator, instituțiile medico-sanitare încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală angajează medicii/farmaciștii rezidenți în funcțiile aprobate și prezintă Companiei Naționale de Asigurări în Medicină lista medicilor/farmaciștilor rezidenți angajați, pe toți anii de rezidențiat și pe specialități, în vederea contractării mijloacelor financiare necesare pentru salarizarea acestora conform prevederilor

actelor normative (pct. 55 din Regulament).

Cheltuielile de personal pentru medicii/farmaciștii rezidenți, cetățeni ai Republicii Moldova, care își desfășoară instruirea în specialitate și activitatea practică în instituțiile medico-sanitare încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală sunt acoperite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală în conformitate cu prevederile actelor normative (pct. 59 din Regulament).

Deci, conform Regulamentului privind organizarea și desfășurarea studiilor în rezidențiat pot fi admiși la rezidențiat: cetățeni ai Republicii Moldova (finanțați din contul bugetului asigurărilor obligatorii de asistență medicală sau cu taxă); cetățenii străini, în conformitate cu acordurile internaționale sau în regim de autofinanțare.

Astfel, un cetățean străin poate fi admis la rezidențiat, doar dacă își achită studiile, cu excepția cazului în care există un acord internațional care prevede altfel. Medicii rezidenți în Republica Moldova au statut de angajați în sistemul de sănătate publică și primesc remunerație salarială. Totuși, finanțarea acestui salariu provine din fondul asigurării obligatorii de asistență medicală, gestionat de CNAM. Astfel, dacă un cetățean străin nu are permis de ședere permanentă, el nu poate fi asigurat medical prin intermediul bugetului asigurărilor obligatorii de asistență medicală și, implicit, nu poate primi salariu din aceste fonduri.

Referitor la condițiile de angajare și remunerare a unui cetățean străin, dacă un cetățean străin dorește să primească salariu în Republica Moldova, el trebuie să fie angajat oficial în Republica Moldova. Conform Codului muncii cetățenii străini se pot angaja în Republica Moldova doar dacă, au obținut permis de ședere pe teritoriul Republicii Moldova în scop de muncă.

Rezidenții sunt încadrați printr-o formă specifică de instruire profesională, străinii primesc permis de ședere în scop educațional, nu în scop de muncă. Prin urmare, conform legislației în vigoare al Republicii Moldova un cetățean străin nu poate fi remunerat din fondurile bugetului asigurărilor obligatorii de asistență medicală decât în cazurile în care obține statut de rezident permanent sau cetățenia Republicii Moldova.

Un cetățean străin poate face studii de rezidențiat în Republica Moldova, doar în regim cu taxă, cu excepția cazului în care există un acord internațional care îi permite să studieze cu finanțare bugetară. Cetățenii străini care fac rezidențiat în Moldova nu sunt plătiți, deoarece nu pot beneficia de plățile din bugetul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

În speță, nu se atestă o discriminare în maniera reținută de autoritatea publică pârâtă, ci o măsură legală și justificată prin actele normative ale Republicii Moldova.

Constituția Republicii Moldova consacră la art. 16 - Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Medicul rezident cetățean al Republicii Moldova și medicul rezident beneficiar de protecție umanitară nu se află într-o situație identică din punct de vedere al statutului juridic. Cetățenii Republicii Moldova contribuie direct și obligatoriu la fondurile de asigurare medicală prin taxe și

impozite, în timp ce beneficiarii de protecție umanitară nu au aceleași obligații fiscale. Principiul egalității nu impune tratament identic pentru persoanele aflate în situații juridice diferite. Dacă un grup nu contribuie la un sistem de asigurare, prin urmare acel grup nu poate beneficia de plăți din acel sistem.

Este plauzibilă în acest aspect poziția Ministerului Sănătății care a menționat că, beneficiarii de protecție umanitară pot urma rezidențiatul, dar trebuie să se autofinanțeze sau să obțină burse private. Nu li se interzice accesul la educație sau la practica medicală, ci doar nu sunt finanțați de la bugetul de stat prin intermediul CNAM. Acest lucru nu constituie discriminare, ci o politică de alocare a resurselor.

În sensul Legii privind azilul în Republica Moldova, *protecţie umanitară* – formă de protecţie acordată, conform art. 19, cetăţeanului străin sau apatridului din alte motive decât cele prevăzute de Convenţia de la Geneva din 28 iulie 1951.

Protecţia umanitară se acordă străinului care nu îndeplineşte condiţiile pentru recunoaşterea statutului de refugiat, dar în a cărui privinţă există motive serioase şi întemeiate de a crede că, în cazul în care ar fi trimis în ţara sa de origine, ar fi supus unui risc real de a suferi vătămările grave şi nu poate sau, ca urmare a acestui risc, nu doreşte să obţină protecţia respectivei ţări.

Constituția Republicii Moldova garantează drepturi egale cetățenilor Republicii Moldova. Persoana cu protecție umanitară nu are drepturi egale cu ale cetățeanului, dar se bucură de un nivel înalt de protecție a drepturilor fundamentale; este tratată, în esență, ca un străin cu statut special, nu ca un cetățean de rang inferior.

Protecţia internaţională (protecția umanitară) conferă beneficiarului drepturile prevăzute de legislaţie pentru cetăţenii străini şi pentru apatrizi, precum şi următoarele drepturi speciale: de a fi angajat de persoane fizice sau juridice, de a exercita profesii libere, de a desfăşura activitate de întreprinzător, în conformitate cu legislaţia în vigoare; de a fi salarizat şi de a beneficia de celelalte drepturi materiale ce decurg din activităţile desfăşurate, precum şi de asigurare socială, în condiţiile legii; de a fi încadrat în învăţământul obligatoriu şi în celelalte forme de învăţământ în condiţiile stabilite de lege pentru cetăţenii Republicii Moldova; de a beneficia, în cazul familiei cu copii, precum şi al copilului neînsoţit, de toate măsurile de asistenţă socială acordate, în conformitate cu legislaţia în vigoare, copiilor cetăţeni ai Republicii Moldova; de a beneficia de un tratament identic cu cel acordat cetăţenilor Republicii Moldova în ce priveşte libertatea de a profesa propria religie şi de a da educaţie religioasă copiilor; de a se bucura, în sistemul de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, de aceleaşi drepturi ca şi cetăţenii Republicii Moldova în condiţiile stabilite de legislaţia în vigoare; de a i se proteja datele personale şi orice alte detalii în legătură cu cazul său; de a avea acces liber în instanţă de judecată şi la asistenţă administrativă; de a nu fi expulzat, extrădat sau returnat, cu excepţia cazurilor prevăzute de prezenta lege; de a fi cazat temporar în centre de cazare în condiţiile prevăzute de Guvern; de a solicita măsuri de integrare în conformitate cu legislaţia în vigoare. Beneficiarii de protecţie internaţională pot solicita un ajutor bănesc pentru o perioadă de 6 luni, în limitele disponibilităţilor financiare ale statului, dacă, din motive obiective, aceştia sunt lipsiţi de

mijloace de existenţă. Modul şi condiţiile de acordare a ajutorului bănesc sunt stabilite de Guvern.

Instanța observă că, legislatorul (Legea privind azilul în Republica Moldova) cu prilejul enumerării drepturilor speciale de care beneficiază persoana cu statut de protecție umanitară, le-a condiționat, utilizând sintagmele ”în condițiile stabilite de lege”, de altfel nu a enunțat norme imperative și necondiționate. În ceea ce privește libertatea de a profesa propria religie şi de a da educaţie religioasă copiilor, legislatorul a indicat expres și clar - de a beneficia de un tratament identic cu cel acordat cetăţenilor Republicii Moldova.

Prin contrast, beneficiarii de protecție umanitară nu au o obligație contributivă echivalentă**,** nefiind integrați în același regim fiscal și de asigurări, ei nu sunt supuși aceluiași regim fiscal și contributiv ca și cetățenii Republicii Moldova, neavând o obligație echivalentă de finanțare a sistemului de asigurări. Or, principiul egalității nu presupune un tratament identic pentru persoane aflate în situații juridice diferite, ci impune tratarea egală a situațiilor comparabile și un tratament diferențiat, obiectiv și rezonabil justificat, pentru situații diferite. În consecință, acordarea unor plăți sau beneficii financiare dintr-un sistem contributiv exclusiv persoanelor care nu au contribuit la constituirea acestuia ar fi contrară logicii și finalității sistemului, precum și principiului proporționalității. Lipsa contribuției la fondul de asigurare justifică, în mod obiectiv și rezonabil, lipsa dreptului de a beneficia de plăți din acel fond.

În concluzie, pct. 1 și 2 din decizia Consiliului pentru Egalitate nr. 53/24 din 15 august 2024 urmează a fi anulate, pe motivul inexistenței unei discriminări în conduita IMSP ”Asociația Medicală Teritorială Ciocana”, or, ultima s-a limitat în a respecta și executa rigorile normative în vigoare.

În conformitate cu prevederile art. 224-225 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se admite acțiunea deferită judecății.

Se anulează pct. 1 și 2 din decizia Consiliului pentru Egalitate nr. 53/24 din 15 august 2024.

Hotărârea susceptibilă de atac cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Râșcani).

Președintele ședinței
Judecătorul **Gandrabur Marcel**